

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Donțu Valeriu,
reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Donțu
Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie împotriva lui Stratan
Mihai cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1199/23
NR. PIGD 2-20070920-01-2ra-24082023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Neelucidarea tuturor circumstanțelor cauzei.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central, jud. T. Mereuță
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai

20 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, în fond, recursul declarat de către Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 iunie 2020, Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie a depus în adresa Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva lui Stratan Mihai cu privire la repararea prejudiciului material și moral.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, la 17 februarie 2019, aproximativ orele 02:00 min., în localitatea XXXXX, Stratan Mihai, fiind în stare de ebrietate avansată, fără nici un motiv, intenționat l-a acostat pe Donțu Valeriu lovindu-l cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel conform Raportului de Constatare nr. 201922P0065 din 18 februarie 2019 a Centrului de Medicină Legală, or. Hîncești, leziuni corporale care se califică ca vătămări corporale neînsemnate.
3. Evidențiază că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria și nr. MAI 04607738 din 15 martie 2019, Stratan Mihai a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional, pentru care a fost sancționat cu amendă în mărime de 20 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 lei.
4. Susține că, din materialele dosarului contravențional s-a stabilit cu certitudine faptul că, prin contravenție, lui Donțu Valeriu i s-a cauzat un prejudiciu fizic, material și moral.
5. Invocă faptul că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului, reclamantul a suportat cheltuieli de tratament și investigații în mărime de 3942,49 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei și un prejudiciu moral în sumă de 15000 lei.
6. Notează că, până în prezent, Stratan Mihai nu a reparat prejudiciul material și moral pe cale amiabilă.
7. Având în vedere circumstanțele de fapt expuse, în temeiul art. 14 alin. (1), art. 1398 alin. (1), art. 1420 alin. (2), art. 1422 alin. (1), art. 1423 alin. (1) din Codul civil, art. 45 din Codul contravențional, s-a solicitat încasarea din contul lui Stratan Mihai, în beneficiul lui Donțu Valeriu a prejudiciului material compus din costul serviciilor medicale în sumă de

2104,49 lei și cheltuielilor anticipate pentru serviciile stomatologice în sumă de 1838 lei, prejudiciului moral în sumă de 15000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei.

EXAMINAREA CAUZEI ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ

8. Prin hotărârea din 07 octombrie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cererea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul lui Stratan Mihai în folosul lui Donțu Valeriu suma de 2104,49 lei cu titlu de prejudiciu material pentru serviciile medicale, suma de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1838 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile stomatologice și suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile avocatului, iar în total suma de 23943 lei. S-a încasat din contul lui Stratan Mihail în folosul statului taxa de stat în sumă de 718,29 lei.
9. Prin încheierea din 25 martie 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, s-a admis cererea de revizuire a hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central nr. 2-610/20 din 07 octombrie 2020 și s-a casat hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central nr. 2-610/20 din 07 octombrie 2020.
10. Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cererea de chemare în judecată a reclamantului Donțu Valeriu împotriva pârâtului Stratan Mihail despre repararea prejudiciului material și moral, s-a admis integral. S-a încasat din contul lui Stratan Mihai, în folosul lui Donțu Valeriu, suma de 2104,49 lei cu titlu de prejudiciu material pentru serviciile medicale, suma de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1838 cu titlu de cheltuieli pentru serviciile stomatologice, suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile avocatului, iar în total suma de 23 943 lei. S-a încasat din contul lui Stratan Mihail în folosul statului taxa de stat în sumă de 718,29 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 07 iunie 2022, Stratan Mihai, reprezentat de avocatul Ctitor Natalia, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 31 mai 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, prin care s-a solicitat casarea hotărârii menționate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Ctitor Natalia, în numele și interesele pârâtului Stratan Mihai. S-a casat hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 31 mai 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Donțu Valeriu către Stratan Mihai cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune

și, în cauză, s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care: S-a respins, ca nefondată, cererea de chemare în judecată depusă de Donțu Valeriu către Stratan Mihai cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție. S-a încasat de la Donțu Valeriu în beneficiul lui Stratan Mihai cheltuielile de judecată compuse din suma de 3000 lei cu titlu de asistență juridică și suma de 187,50 lei cu titlu de taxă de stat, achitată la depunerea cererii de apel.

13. Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a reținut că, componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția și, care sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Astfel, pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.
14. Coroborând prevederile legale la materialul probator administrat în speță, instanța de apel a reținut ca fiind eronată concluzia primei instanțe precum că în acțiunile lui Stratan Mihai se întrunesc elementele componente ale delictului civil prevăzut de art. 1998 Cod civil, pentru a fi tras la răspundere materială. Or, s-a stabilit cu certitudine faptul că, procesul-verbal cu privire la contravenție din 15 martie 2019 nr. MAI04607738, prin care Stratan Mihai a fost atras la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, a fost anulat prin hotărâre irevocabilă, fiind încetat procesul contravențional, respectiv fiind aplicabile prevederile art. 441 alin. (2) Cod contravențional.
15. Instanța de apel a menționat că, potrivit Raportului de constatare nr. 201922P0065 din 18 februarie 2019, perfectat de expertul judiciar Starinschi Valentin, la compartimentul concluzii se atestă că, la cet. Donțu Valeriu s-au depistat echimoze pe nas, buzele gurii pe stânga - leziuni care au fost cauzate cu un obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate. Ținând cont de localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale constatate, nu se exclude formarea unora și la cădere din poziția verticală pe suprafața plană regulată/neregulată având corpul în mișcare accelerată.
16. Respectiv, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a conchis că, la caz lipsesc temeiurile prevăzute la normele de drept nominalizate pentru a obliga apelantul Stratan Mihai de a repara prejudiciului material pretins de intimat. Or, reclamantul Donțu Valeriu nu a avut calitatea procesuală de victimă în cadrul procesului contravențional derulat în privința

oponentului său, nu a demonstrat cauzarea și survenirea căror-va prejudicii urmare a faptei contravenționale comise de apelant, iar Colegiul a constatat cert lipsa circumstanțelor și situației faptice, cum și a temeiurilor de drept care ar demonstra existența și ar impune survenirea răspunderii delictuale a apelantului Stratan Mihai în raport cu intimatul Donțu Valeriu, urmare a cărui fapt conchide despre netemeinicia acțiunii înaintate, admise greșit și eronat de către instanța de fond.

17. Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a concluzionat că, reclamantul/intimat nu a prezentat, practic, nici o probă care să demonstreze existența vinovăției pârâului/apelant Stratan Mihai pentru prejudiciul pretins de Donțu Valeriu, iar argumentele invocate nu sunt suficiente pentru a demonstra survenirea răspunderii delictuale a pârâului/apelant, or probele prezentate în acest sens sunt formale sau nu demonstrează și nu dovedesc temeinicia pretențiilor înaintate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 17 august 2023, Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a solicitat casarea deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 31 mai 2022 a Judecătorei Hîncești, sediul Central.
19. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în condițiile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul declarat de către Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie, a fost înaintat în termen. Or, în lipsa dovezii de comunicare a deciziei integrale, data publicării acesteia pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, 29 iunie 2023, este data minimă de referință ce determină începutul curgerii termenului de două luni, iar cererea de recurs a fost depusă la 17 august 2023.
20. În motivarea recursului s-a menționat că, la examinarea contestației depuse de Stratan Mihai privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție din 15 martie 2019 nr. MAI04607738, prin care a fost atras la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, instanța de judecată a constatat că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit contrar prevederilor art. 443 alin. (13) Cod contravențional, adică în lipsa contravenientului, iar agentul constator nu a consemnat acest fapt prin semnătura unui martor, ceea ce a atras nulitatea procesului-verbal.
21. În asemenea circumstanțe consideră că, este greșită decizia Curții de Apel prin care s-a statuat că între fapta ilicită comisă de către Stratan Mihai și urmările prejudiciabile nu ar exista un raport de cauzalitate pe

motiv că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat. Or, conform materialelor dosarului contravențional, lui Donțu Valeriu i-a fost cauzat un prejudiciu atât material, cât și moral, prin fapta ilicită comisă de către intimat, indiferent de faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost declarat nul.

22. Susține că, anume Stratan Mihai i-a aplicat intenționat lovituri lui Donțu Valeriu, iar declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție nu lipsește partea care a acționat în mod ilicit față de altă persoană, cu vinovăție, să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
23. Conchide că, instanța de apel, la adoptarea deciziei a aplicat și a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.
24. În drept, s-au invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) și alin. (4), art. 445 alin. (1) lit. f) și alin. (3) din Codul de procedură civilă.
25. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de către Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.
26. Deși corespondența a fost recepționată la 06 septembrie 2023, Stratan Mihai nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.
28. Art. XI alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:
„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”
29. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede că:
„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”
30. Din sensul normei de drept citate *supra* rezultă că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la

Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

31. Recursul declarat de către Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, motiv pentru care va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

32. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

33. Art. 431 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

34. Art. 432 alin. (1) – (5) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

35. Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”.

36. Art. 359 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Apelul declarat împotriva hotărârii se consideră declarat și împotriva încheierilor date în cauza respectivă, chiar dacă au fost emise după pronunțarea hotărârii și dacă atacarea încheierii nu se menționează în cererea de apel.”

37. Art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.”

38. Art. 453 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Încheierea de admitere a cererii de revizuire se pronunță în camera de deliberare și se supune căilor de atac o dată cu fondul, în condițiile legii. Instanța de competența căreia este calea de atac asupra fondului se expune, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii. Dacă încheierea de admitere a cererii de revizuire se casează, instanța admite calea de atac, casînd, din oficiu, și actul de dispoziție emis ca urmare a reexaminării cauzei după revizuire.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea de Apel Chișinău, adică instanța de competența căreia este calea de atac asupra fondului, nu s-a expus, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii, ceea ce ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei și constituie temei de casare a deciziei pronunțate cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară respectivă nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

40. Pentru a ajunge la această concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut următoarele circumstanțe.

41. Conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

42. Astfel, dreptul la un proces echitabil trebuie să fie interpretat în lumina principiului preeminenței legii, unul dintre elementele fundamentale fiind principiul securității raporturilor juridice (*Okay și alții împotriva Turciei*, pct. 73). În consecință, soluția definitivă dată litigiului de

instanțe nu mai poate fi pusă în discuție [*Brumărescu împotriva României* (MC), pct. 61; *Agrokompleks împotriva Ucrainei*, pct. 148].

43. În schimb, dacă un recurs extraordinar conduce cu drept deplin sau concret la rejudecarea în întregime a litigiului, art. 6 se aplică în maniera obișnuită procedurii de „reexaminare” (*Bochan împotriva Ucrainei* (nr. 2) (MC), pct. 46).
44. Dintr-o altă perspectivă Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că, în cauza Consocivil S.A. și Zelinski v. Republica Moldova (Cererea nr. 27773/05 și 5314/06), hotărârea din 28 mai 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, în cererea nr. 5314/06, revizuirea a fost justificată de apariția unor noi circumstanțe. Curtea reiterează faptul că reexaminarea unei cauze deoarece fuseseră descoperite noi circumstanțe, în absența explicațiilor din partea instanțelor naționale cu privire la motivele pentru care asemenea informații nu ar fi putut fi prezentate la prima examinare a cauzei, constituie o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, printre multe altele, Popov, §§ 48-54 și *Oferta Plus SRL*, §§ 103-107).
45. Respectiv, este important de a constata că procedura de revizuire nu a fost utilizată într-o manieră incompatibilă cu principiul securității relațiilor juridice.
46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, art. 453 alin. (2) din Codul de procedură civilă obligă instanța de competența căreia este calea de atac asupra fondului, să se expună, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii.
47. Însă, la caz, la examinarea cauzei în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii, prin ce a fost încălcată procedura de examinare a cauzei respective în instanța de apel, ceea ce ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.
48. Prin urmare, din motiv că Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii, ceea ce ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel ca fiind pasibilă de casare, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.
49. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se expună, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii, procedura reglementată de art. 446 – 453 din Codul de procedură civilă.
50. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Donțu Valeriu, reprezentat de avocatul Bunduchi Anatolie.

Casează integral decizia din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și transmite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu